

Czytanie: Jak powstaje tęcza

tekst popularnonaukowy: przyczyny i skutki, kolejność

opracowanie: **Mateusz Będkowski** · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 13 pkt

Czas: 20 min

5 zadań · 13 punktów · 20 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych licz się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–5)

OTWARTE

Przeczytaj tekst. Zaznacz, czy zdanie jest prawdziwe: wpisz TAK albo NIE.

Tęczę widzimy wtedy, gdy słońce świeci za naszymi plecami, a przed nami pada deszcz. Promień słońca wpada do kropli wody, załamuje się w niej, odbija od jej wnętrza i wychodzi z powrotem. Białe światło rozkłada się przy tym na kolory.

Tęcza ma zawsze tę samą kolejność barw: czerwony na zewnątrz, potem pomarańczowy, żółty, zielony, niebieski, indygo i fioletowy w środku. Czasem nad główną tęczą pojawia się druga, bledsza, z odwróconą kolejnością kolorów.

Tęczy nie można dotknąć ani do niej dojść, bo nie jest przedmiotem — to obraz powstający w naszych oczach. Dwie osoby stojące obok siebie widzą tęczę w nieco innym miejscu. Małą tęczę można zrobić samemu w słoneczny dzień, rozpylając wodę z węża ogrodowego.

1. Do tęczy można dojść i jej dotknąć. — _____
2. Fioletowy kolor jest na zewnątrz tęczy. — _____
3. Światło rozkłada się na kolory w kropli wody. — _____
4. Tęczę widzimy, gdy słońce świeci przed nami. — _____
5. Czerwony kolor jest na zewnątrz tęczy. — _____

Odpowiedź: 1. NIE; 2. NIE; 3. TAK; 4. NIE; 5. TAK**Rozwiązanie:** Zdania o kolejności kolorów sprawdź z drugim akapitem tekstu.**Punktacja:**

1. **1 pkt** — zdanie 1
2. **1 pkt** — zdanie 2
3. **1 pkt** — zdanie 3
4. **1 pkt** — zdanie 4
5. **1 pkt** — zdanie 5

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

1. Dlaczego tęczy nie można dotknąć? → _____
2. Jak zrobić małą tęczę samemu? → _____
3. Gdzie musi świecić słońce, żebyśmy zobaczyli tęczę? → _____

Odpowiedź: 1. Bo nie jest przedmiotem, tylko obrazem powstającym w naszych oczach.; 2. Rozpylić wodę z węża ogrodowego w słoneczny dzień.; 3. Słońce musi świecić za naszymi plecami.

Rozwiązanie: W odpowiedziach o kolorach użyj dokładnie nazw z tekstu.

Punktacja:

1. **1 pkt** — zdanie 1
2. **1 pkt** — zdanie 2
3. **1 pkt** — zdanie 3

Który kolor jest między żółtym a niebieskim?

- A.** zielony **B.** czerwony **C.** pomarańczowy **D.** indygo

Odpowiedź: **A**

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: zielony.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Wyszukaj w tekście i wypisz.

1. Co robi promień w kropli (trzy czasowniki): _____
2. Kolor na zewnątrz tęczy: _____
3. Dwa warunki, żeby zobaczyć tęczę: _____

Odpowiedź: 1. wpada, załamuje się, odbija; 2. czerwony; 3. słońce za plecami, deszcz przed nami

Rozwiązanie: Szukaj w tekście dokładnie tych wyrazów, o które pyta polecenie; przepisz je bez zmian.

Punktacja:

1. **1 pkt** — zdanie 1
2. **1 pkt** — zdanie 2
3. **1 pkt** — zdanie 3

Odpowiedz w 3–4 zdaniach.

1. Wyjaśnij własnymi słowami, dlaczego dwie osoby stojące obok siebie widzą tęczę w innym miejscu.

Odpowiedź: 1. ocenia nauczyciel; np. tęcza to obraz powstający w oczach każdego patrzącego, nie przedmiot

Rozwiązanie: Napisz pełnymi zdaniami. Zaczniij od odpowiedzi na pytanie, potem uzasadnij jednym przykładem z tekstu.

Punktacja:

1. **1 pkt** — wypowiedź 3–4 zdania (treść zgodna z tekstem, pełne zdania)

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (13 pkt)

13–12 pkt: bardzo dobry · 11–10 pkt: dobry · 9–8 pkt: dostateczny · 7–6 pkt: dopuszczający · 5–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.